

Hagyomány és modernizáció

Az Új Magyar Falu Programja az élhető vidékért

2007. november 06.

Hagyomány és modernizáció

Az Új Magyar Falu Programja az élhető vidékéért

Bevezető

Mint ahogy azt Bíró Nagy András idén áprilisban megjelent munkájában¹ is megfogalmazza, a vidék² ma Magyarországon még mindig sokaknak a „magyar ugar” szinonimájaként bukkan fel: számukra a vidék még mindig egyet jelent a mezőgazdasággal, ebből adódóan a vidék problémáinak orvoslását is kizárólag az **agrárium modernizációján** keresztül közelítik meg.

Ez a szemlélet azonban mára sok szempontból megváltozott. A vidéki gazdaságban a mezőgazdasági ágazat továbbra is fontos tényező, szerepe mégis teljesen más, mint az 1950-1960-as években. Az a hagyományos elképzelés, miszerint a mezőgazdaság a vidéki gazdaság motorja, sem az Unió egészét, sem Magyarországot tekintve nem felel meg a valóságnak.

A mezőgazdaság megváltozott szerepe, a sok vidéki települést sújtó szegénység és elvándorlás is jelzi annak szükségességét, hogy a versenyképes agrárszektor fejlesztése mellett növekvő jelentőséget kapjon az **integrált vidékfejlesztési megközelítés**.

Az egyik legfőbb cél tehát a szemléletbeli változás a vidékfejlesztés terén. A jelenleg vidéken tapasztalható kedvezőtlen trendek egyik legfőbb oka éppen a vidék fogalmát övező szűklátókörűség és az itt élők számára biztosított alternatívák hiánya. A korszerű, összetett vidékfejlesztési koncepciók hiányoztak eddig.

A helyzet

A vidéki térségekben élők jövedelem-színvonala elmarad az országos átlagtól, amelynek egyik legfőbb oka az **aktív munkaerő alacsony képzettsége**, és ebből következően a fizikai munkát végzők nagy aránya. A szolgáltató szektor –mely a modern gazdaságok legfontosabb szektora- aránya országosan elmarad az uniós átlagtól, ez a különbség azonban még erőteljesebben jelentkezik a vidéki térségek gazdaságainak szerkezetében. A munkanélküliségi ráta magasabb, a foglalkoztatottság pedig alacsonyabb az országos átlagnál. A vidéki térségek vállalkozási sűrűsége alacsony, a munkalehetőségek hiánya miatt az utóbbi években lényegesen **növekedett a vidéki térségekből elvándorlók száma**. Az elvándorlók többsége fiatal, melynek következménye a vidéki népesség öregedő korstruktúrája. Ennek a problémának egyetlen lehetséges ellenszere van: a foglalkoztatási lehetőségek bővítése, a vidéki vállalkozások támogatása, az új tisztességes megélhetést biztosító munkahelyek teremtése az életminőség javításával párhuzamosan.

¹ Bíró Nagy András: Túl a magyar Ugaron. Demos, 2007

² Fontos meghatározni a vidék fogalmát, amely a különböző fejlesztési dokumentumok során lényegében nem változott. Vidéki települések közül azok jogosultak támogatásra, amelyek népsűrűsége nem nagyobb, mint 120 fő/km², vagy az állandó népességük nem haladja meg az 10.000 főt (az ÚMVP vidékfejlesztési intézkedései az 5000 fő lélekszám alatti településekre koncentrálnak). Ezen lehatárolás alapján a vidékies térségek az ország területének 87,6%-át (81.493 km²), és a népesség 46,15%-át (4.697.410 fő) foglalják magukba.

A vidékfejlesztés újszerű megközelítését sürgeti a **mezőgazdaság** – nemzetgazdaság egészét tekintve érzékelhető – **csökkenő szerepe**. A többi nemzetgazdasági ágazathoz képest a mezőgazdaság súlya alacsony, és ami ennél is fontosabb, tendenciájában csökkenő. A mezőgazdaság gazdasági szerepének visszaesését igazolja továbbá, hogy a magyar exportból való részesedése 1994 és 2005 között az élelmiszeriparral együtt számolva is 22,7 százalékról 7,2 százalékra esett vissza.

Foglalkoztatási részesedése szintén jelentős csökkenést mutat. Mezőgazdasági termeléssel 2003-ban a 15 éven felüli népesség 15,9 százaléka (1,3 millió fő) foglalkozott, arányuk 1991-ben még 32,8 százalék (2,7 millió fő) volt. A mezőgazdasági munkát fő hivatásként végzők aránya 1994 és 2005 között 9 százalékról 5 százalékra esett vissza. A mezőgazdasághoz szorosan kapcsolódó gazdasági ágak – pl. élelmiszeripar – együttes részesedése a nemzetgazdaságból ugyanakkor meghaladja a 10%-ot, s az elmúlt évek fejlesztéseinek eredményeként megerősödött az agrárállamosított kör, mely eséllyel veszi fel a piaci versenyt az uniós vetélytársakkal.

A kihívás tehát annak a kettősségnek a kezelése, hogy a mezőgazdaság versenyképességének növelése mellett hogyan és mikor fejlődnek fel a **mezőgazdaságon kívüli gazdasági tevékenységek, melyek együttesen a vidéki gazdaság megerősödését eredményezhetik**.

A vidék integrált fejlesztésének olyan folyamatnak kell lennie, amely erősíti a helyi emberi és közösségi erőforrásokat, a helyi vezetést, a vállalkozási kultúrát, az innovációt, valamint az emberek azon képességét, hogy céltudatosan és hatékonyan tudjanak helyben együttműködni.

A Program

A fentiek jegyében alkottuk meg az **Új Magyar Falu Programját**, melynek legfőbb célja az **élhetőbb vidék** megteremtése. A program azonban nem kínál automatikus megoldást a falusi közösségeknek, embereknek, hanem **eszközt ad közös céljaik megvalósításához**. A sikerhez az kell, hogy minden faluban, kistelepülésen összegyűljenek az emberek, és megvitassák a közösség legégetőbb gondjait és legfontosabb céljait: tervezzék meg jövőjüket; a Kormány pedig ezzel a programmal a szükséges eszközöket és forrásokat biztosítja mindehhez.

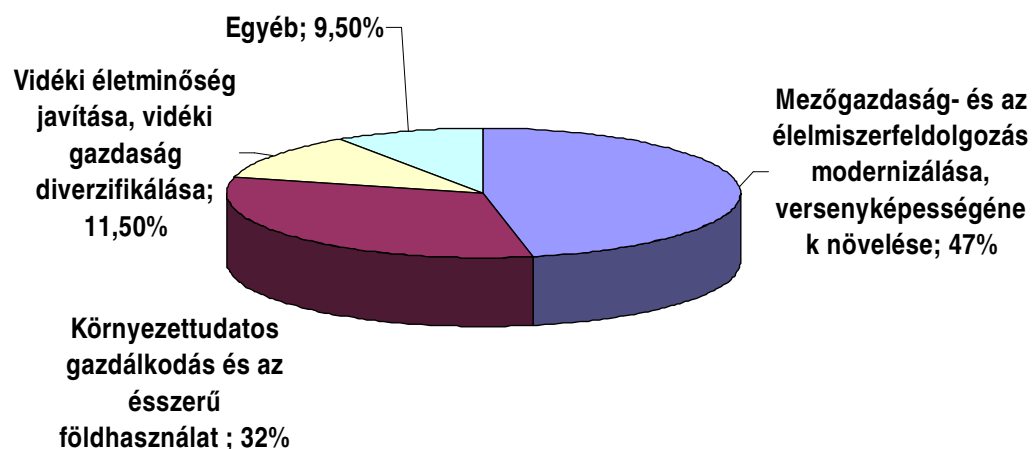
A program súlypontjai:

- 1. Munkahelyteremtés**
- 2. Esélyegyenlőség: a minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés és az elérhetőség javítása**
- 3. A vidéki életminőség javítása**
- 4. Harmóniában a természettel**
- 5. Kulturális örökségünk védelme, hagyományőrzés**

Az Új Magyar Falu Programja révén minden egyes faluban átlagban 10 beruházás valósulhat meg, amely vagy munkahelyet teremt, vagy a település fejlesztésével járul hozzá a vidéki élet jobbá tételéhez.

Az Új Magyar Falu Program alapvetően két nagy forrásból táplálkozik, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programból (ÚMVP) és Új Magyarország Fejlesztési Tervből (ÚMFT). Az előbbi Program által a 2007-2013 közötti időszakban 1300 milliárd Ft támogatási lehetőséghez jut az agrárgazdaság és a vidék. Az alábbi ábra az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program forrásmegoszlását mutatja be.

A rendelkezésre álló források célterületeinek megoszlása

1. Munkahelyteremtés

A bevezetőben már utaltunk rá, hogy változtatni kell a vidékről, a vidékiségről, az agráriumról kialakult közkeletű felfogáson. A foglalkoztatás bővítése szempontjából azonban továbbra is kiemelkedően fontos az agrárszektor. A **magyar agrárium kedvezőtlen szerkezete és korszerűtlen infrastruktúrája** nehezíti a mezőgazdaság fejlődését és a gazdálkodók gyarapodását. Ezért az egyik legfontosabb cél a **hazai agrárgazdaság versenyképességének növelése**, amit **a termékszerkezet átalakításával és az eszközök, művelési módok modernizációjával lehet elérni**. A szerkezetváltás fő irányai az **állattenyésztési ágazat, a kertészeti és megújuló energetikai fejlesztések támogatása, míg a szemléletváltáshoz leginkább az innováció támogatása, a termelői összefogás, az integráció ösztönzése, a marketing-tevékenység támogatása és a gazdálkodók felkészültségének és tudásszintjének növelése járul hozzá**. Az európai trenddel szemben a magyar agrárium ugyanakkor így is növekedésközpontú: a következő években mintegy 30%-os termelésnövekedést szeretnénk elérni. Azt kell elérni, hogy ebből a gyarapodásból minél több gazda részesülhessen, és ennek hasznát valamennyi vidéken élő ember élvezhesse.

Jelenleg a mezőgazdaságban foglalkoztatottak átlagkeresete, illetve a mezőgazdasági vállalkozások átlagjövedelmezősége elmarad a nemzetgazdasági átlagtól. Az egy lakosra jutó átlag belföldi jövedelem a vidéki térségekben 2004-ben 1. 393 616 FT volt, amely csupán 71,45%-a az országos átlagnak. Az átlagjövedelmek az elmúlt években ezen térségekben kisebb mértékben emelkedtek, mint országosan, tehát a különbség tovább nőtt. A **vidéki térségeket a gyenge jövedelemtermelő képességű tevékenységek és alacsony gazdasági aktivitás jellemzi**. Nagy a kevésbé képzett, főként fizikai munkát végzők aránya.

A vidékies térségekben a munkanélküliségi ráta lényegesen magasabb (9,2%, 2005) az országos átlagnál (6,3% 2005), és gyorsabban növekszik, mint országosan. A foglalkoztatottak aránya a vidéki térségekben 49,9% szemben az országos 56,8%-al.

A regisztrált tartós munkanélküliek aránya szintén meghaladja az országos átlagot, a regisztrált munkanélküliek csaknem fele (48,76%) volt tartósan munkanélküli, és egybehangzó vélemények szerint a szociális segélyezési rendszer nem motiválja, hanem éppen ellenkezőleg, nehezíti az újbóli munkába állást. A városokban a háztartások 33, a községekben 36%-ában nincs aktív kereső (2005).

1.1.A mezőgazdasági üzemek korszerűsítése

A mezőgazdaságban tapasztalható jelenlegi technológiai szint a mezőgazdasági üzemek további modernizációját teszi szükségessé. A versenyképesség fokozása nem valósítható meg az elhasznált gépek és berendezések korszerűsítése, illetve technikai-technológiai megújulás nélkül, különösen igaz ez az állattenyésztésre és a kertészetre, de a növénytermesztésre is. Az intézkedés kedvezményezettjei a mezőgazdasági termelők és azok szerveződései. A Kormány célja az intézkedéssel az, hogy a mezőgazdasági üzemek korszerűsítése hozzájáruljon a magyar mezőgazdaság versenyképességének javításához. A következő hét évben mintegy 624 milliárd Ft-ot költünk a mezőgazdasági üzemek korszerűsítésére.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Mezőgazdasági üzemek korszerűsítése	állattartó telepek korszerűsítése növénytermesztés és kertészet korszerűsítése, gépek és technológiai berendezések beszerzése, ültetvények telepítése és korszerűsítése, informatikai berendezések beszerzése	300 000	424 000	ÚMVP I. tengely 26. cikk	Kérelem benyújtása: 2007.04.23-05. 23., 08.17.- 09.17-ig Állattartó telepek korszerűsítése meghirdetésre került (értékelés alatt), Gépbeszerzés meghirdetésre került (támogatási határozatok kézbesítése megtörtént) Ültetvényes jogcímek meghirdetésre kerültek
ÚMVP	I. intézkedéscsoport: A mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének növelése	Mezőgazdasági üzemek korszerűsítése, erdők gazdasági értékének javítása, kapcsolódó infrastruktúra		624. 000		

1.2.A növénytermesztés és állattenyésztés egyensúlyának helyreállítása

Az agrártermékek piacán erősödő feszültségek mutatkoznak. Erre utal a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek export-import dinamikájának Magyarország számára előnytelen alakulása. A kivitel volumene és értéke 2006-ban 7%-al, a behozatalé pedig 15%-al emelkedett. Az utóbbi években **sertéshúsból és tejtermékekből nettó importőrök lettünk**. Mindazonáltal az élelmiszeripari export az egyetlen olyan gazdasági ág, mely pozitívan járul hozzá az export-egyenleghez.

A mezőgazdaság két fő ágazata, a növénytermesztés és az állattenyésztés között igen kedvezőtlen következményű aránytalanság alakult ki.

A mezőgazdaság bruttó kibocsátásában egyre inkább a növénytermesztés a meghatározó, az állattenyésztés pedig csökken (36,6%). Az állatállomány mérete, hozamai 2006-ban 1990-hez mérten 60-65%-ra esett vissza, a takarmánynövények lekötése pedig a felére csökkent. Az állattenyésztés drasztikus visszaesése az ágazat tartósan alacsony jövedelmezőségére, valamint az értékesítés ismétlődően visszatérő bizonytalanságára vezethető vissza. Az állattenyésztést jelentősen korlátozó tényező az állattartó telepek közelében lévő takarmánytermő, valamint trágyakezeléshez szükséges területek hiánya.

A programnak köszönhetően falvanként átlagosan 10 olyan beruházás valósulhat meg, amely a falunak máig erős háttérrel adó mezőgazdaságot újítja meg az állattartó telepek rendbetételének, a gépvásárlásnak és a fiatal gazdák által megkezdett fejlesztéseknek a támogatásával. Forrás: I-IV. tengely

1.3. Magasabb hozzáadott értékű termékek előállítása

Az élelmiszeripar a mezőgazdaság által előállított alapanyagok fő felvevő piaca. A hazai élelmiszeripar teljesítménye teszi lehetővé Magyarország számára, hogy önellátó legyen minden jelentős élelmiszer tekintetében; stratégiai szerepet játszik a vidéki területeken a foglalkoztatási lehetőségek, csakúgy mint az élelmezés- és a közegészségügy terén. A nemzetgazdaság ágazatai közül általában a mezőgazdaság az, amely a legalacsonyabb hozzáadott értéket állítja elő. Ezért a Kormány célja a termékpályák mentén **a nagyobb hozzáadott értéket előállító tevékenységek súlyának növelése**. Az intézkedés két fő célterülete a élelmiszer-feldolgozás korszerűsítése, valamint a bioüzemanyagok előállításának elősegítése. A következő hét évben mintegy 66 milliárd Ft-ot költünk a mezőgazdasági termékek értéknövelésére.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Jogszályi háttér
ÚMVP	Élelmiszerfeldolgozás korszerűsítése	Beruházások támogatása a következő ágazatokban: hús és baromfi, tej, malomipari, takarmány előállítás, zöldség-gyümölcs, bor		66.000	ÚMVP I. tengely 28. cikk
ÚMVP	A megújuló energiatermelés meghonosítása	helyi, kis kapacitású elsődleges feldolgozó üzemek létrehozása			
KEOP (KMOP)	Hő és/vagy villamos energia előállítás támogatása	A megújuló energiaforrások alkalmazásának növelése	13 260 (1 320)		
	Nagy és közepes kapacitású bioetanol üzemek létesítésének támogatása	Biológiai eredetű motorhajtóanyagok és komponensek előállítása	5000		
		A megújuló energiaforrások felhasználásának növelése		685 000	

1.4.A fiatal gazdálkodók kiemelt támogatása, a gazdák korai nyugdíjazásának lehetősége

Magyarországon a mezőgazdasági vállalkozások jelentős részét az **alulfinanszírozottság és a likviditási problémák** jellemzik. Ezen vállalkozások pénzügyi helyzetét a történő finanszírozását nagyban gátolja a biztosítékok elégtelensége, az alacsony kockázattűrési képesség, valamint a magas kockázat, így az újonnan induló vállalkozásoknak nagyon kevés lehetőségük van arra, hogy hitelhez jussanak.

A **mezőgazdasági termelés életkor szerinti szerkezetének, a vidéki területek lakosságmege tartó képességének javítása,** valamint a **jövedelemtermelő képesség** növelése alapvető célkitűzés a gazdasági és vidékfejlesztési politika keretein belül.

Az erre vonatkozó intézkedésünk kedvezményezettjei a 40 évnél fiatalabb szakirányú végzettséggel rendelkező induló gazdálkodók.

A gazdaságátadás intézkedés elősegíti az idősebb generáció fokozatos kiválását a gazdálkodásból, lehetővé téve a következő generáció legális foglalkoztatásának növelését. **A Kormány célja az átlagos birtokméret növelése, a korstruktúra javítása.**

A következő hét évben mintegy 9 milliárd Ft-ot költünk a fiatal gazdálkodók elindítására és 7 milliárd Ft-ot a gazdaságátadásra.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Fiatal gazdálkodók kiemelt támogatása, a gazdák korai nyugdíjazásának lehetősége (gazdaságátadás jogcím)	Támogatja a fiatal termelők első gazdaság alapítását, illetve mezőgazdasági termelők korszerkezetének kedvező irányba történő elmozdulását a gazdaságátadási támogatás elősegíti a gazdaságok további működését és konszolidációját, megélhetést biztosít a mezőgazdasági termelést folytatni nem kívánó idős gazdáknak		16 000	ÚMVP I. tengely 22. cikk, 23. cikk	Mindkét jogcím meghirdetésre került
ÚMVP	I. intézkedés-csoport: A mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének növelése	Szakképzés és tájékoztatás, szaktanácsadás, fiatal gazdálkodók indítása, gazdaság-átadási támogatás (korai nyugdíj)		66 685		
GOP 41 KMOP 131	Pénzügyi Programok: Mikrohitel programok mikrofinanszírozó szervezetek részvételével	Mikrovállalkozások finanszírozási forráshoz való jutásának támogatása	54 100 1 100	81 250 2 800	GOP 4. prioritás KMOP 1. prioritás	Mikrofinanszírozó szervezetek számára beadható: 2007. okt. 15-től folyamatosan

1.5. Vidéki, nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása

„A vidék nem egyenlő a mezőgazdasággal” – szükséges, hogy ez a gondolat megjelenjen a támogatásokban is, hiszen nem csak a mezőgazdasági vállalkozásoknak van szükségük támogatásra, hanem az ettől eltérő tevékenységet végző vidéki vállalatoknak is. A cél a mezőgazdaságból élő vidéki lakosság keresőképességének javítása, valamint **az agrárágazaton kívüli munkahelyek megteremtése és megtartása**, amelyek hozzájárulhatnak a vidéki területekről való elvándorlás visszaszorításához és a vidéki életkörülmények javításához. Célja továbbá, hogy ösztönözze a mezőgazdaságból származó jövedelemmel rendelkező háztartások egyéb jövedelemtermelő, termelő és szolgáltató tevékenységeit, továbbá támogassa a **helyben előállított termékek piacra vitelét**.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Alternatív jövedelemszerzési lehetőségek a mezőgazdasági vállalkozásoknak	Olyan vidéki mezőgazdasági vállalkozások támogatása, melyek nem mezőgazdasági tevékenység irányába bővülnek		7028	III. tengely 53. cikk	2008. I. félévében indul
ÚMVP	Vidéki mikrovállalkozások támogatása	Fejlesztési, beruházási támogatás versenyképességet szolgáló fejlesztésekhez		78 324	III. tengely 54. cikk	2008. I. félévében indul a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban

1.6. Induló vállalkozások támogatása

Magyarország vidéki területein az **ezer főre jutó vállalkozások száma messze elmarad az országos átlagtól**, melyek többsége kis- és mikrovállalkozás. Ezer lakosra mindössze 56 vállalkozás jut, szemben az országos 86-tal (2004), tehát igen alacsony a vállalkozási sűrűség. Ez az arány a 2000-es 52 darab/ezer lakoshoz képest alig növekedett. Az induló vállalkozások támogatásával a Kormány ezen a helyzeten szeretne változtatni. A program elindításával a vidéki térségekben még több munkahely nyílik meg a lakosok számára, ezáltal a munkavállalási céllal történő elvándorlás is csökkenthető.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
GOP 212D	Komplex technológiai beruházás a hátrányos helyzetű kistérségekben induló vállalkozások részére	Induló vállalkozások technológiai beruházás támogatása hátrányos helyzetű kistérségekben	7 700	21 962	GOP II. prioritás KMOP I. prioritás	Beadható: 2007. aug. 24-től december 31-ig
KMOP 122			2 470	n.a.		
ÚMVP	Vidéki mikrovállalkozások támogatása	Kiemelten támogatja a hátrányos helyzetű térségek vállalkozóinak beruházásait, különös tekintettel a fiatal, induló vállalkozókra		78 324	III. tengely 54. cikk	2008. I. félévében indul a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban

1.7. Kisgazdaságok fejlesztése, összefogásuk ösztönzése

Hazánkban a kisgazdaságok helyzetüknél és körülményeiknél fogva hátrányos helyzetben vannak, cél, hogy lehetőséget kapjanak a felzárkózásra, a kitörésre. Ehhez elsősorban **szorosabb összefogásra van szükség a kisgazdaságok között**. A földtulajdon és a földhasználat igen elaprózott, a birtokszerkezet nem megfelelő. Az egyéni gazdaságok és a gazdasági szervezetek földhasználati igen kiegyenlítetlen. Az egyéni gazdaságokban igen lassú koncentráció figyelhető meg, 2005-ben az átlagos területük 3,4 hektár volt, a gazdálkodó szervezetek pedig átlagosan 487,6 hektárt műveltek meg. A 100-300 hektár közötti és a 300 hektár feletti nagygazdaságok együttesen az összes terület 72,2%-át használják, míg a gazdaságok számából alig egy százalékkal részesednek. **A magyar birtokstruktúrából hiányoznak a gazdaságilag már életképes, közepes méretű gazdaságok, a célunk e gazdaságok létrejöttének és működésének fokozott támogatása.**

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
GOP 211A 211B	Komplex vállalati technológiafejlesztés	Mikro-, kis és középvállalkozások technológiai fejlesztési, korszerűsítése;	14,7	50,6	GOP 2. prioritás	GOP 211A Lejár: 2007. november 30.
KMOP 121A 121B	Komplex vállalati technológiafejlesztés		4,85	16,4	KMOP 1. prioritás	GOP 211B; KMOP121A;B: Újraindul 2008. I. n. év
GOP 212B	Munkalehetőség teremtő komplex beruházások támogatása a hátrányos helyzetű kistérségekben kis- és középvállalkozások számára	Vállalkozások munkalehetőség teremtő beruházásainak támogatása	9,6	25,9	GOP 2. prioritás	Újraindul 2008. I. n. év
ÚMVP	I. intézkedés- csoport: A mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének növelése	A félig önellátó gazdálkodók támogatása, termelői csoportok létrehozásának támogatása	24780	66 685	I. tengely 35. cikk	

1.8. Az innováció ösztönzése

Bár vannak nemzetközi szintű eredményeink, a **magyar K+F-szektor teljesítménye ma még messze elmarad az európai uniós átlagtól**. Míg a 15 „rég” uniós tagállam 2004-ben a GDP-jének 1,92 százalékát fordította kutatás-fejlesztésre (ami az Egyesült Államokhoz és Japánhoz mérten meglehetősen alacsony), addig ez az arány Magyarországon mindössze 0,89 százalék volt. Ráadásul a K+F-ráfordításoknak kevesebb, mint egyharmadát finanszírozza idehaza az üzleti szféra, messze elmaradva az 55 százalékos uniós aránytól. A felmérések szerint tíz magyar vállalkozásból kilenc nem végez kutatás-fejlesztést, tizből nyolc pedig még csak újítást sem tudott felmutatni a cége működésében.

Az egészséges gazdasági növekedés motorja az innováció: a hátrányosabb helyzetű területek új technológiák és módszerek bevezetésével növelhetik versenyképességüket, behozhatják lemaradásukat. Az agrár-innovációs tevékenységek támogatása, feltételrendszere és intenzitása nem kielégítő. E tekintetben feltétlenül figyelmet és több támogatást érdemlő terület **az agrár-felsőoktatás, a kutatás, a szaktanácsadás és a szakoktatás** megalapozott, átgondolt, a gyakorlattal összekapcsolt fejlesztése.

Az Operatív Programok közötti lehatárolási szabályok értelmében a mezőgazdasági célú innovációt a Gazdaságfejlesztési Operatív Program támogatja.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
TIOP	Innovatív, integrált térségi szolgáltatások létesítése	Szolgáltató központok létesítése annak érdekében, hogy a problémamegoldás színtere mikrotérségi szintre kerüljön	2000			
GOP	K+F és innováció a versenyképességért, GOP 1. prioritás intézkedései	Piacorientált K+F támogatása és a kutatási-technológiai együttműködések ösztönzése, a fejlesztési pólusokhoz kötődő innovációs és technológiai parkok támogatása, vállalati innováció támogatása;	70 900	213 400	GOP 1. prioritás	GOP-1.1.1.; GOP1.2.2.; GOP-1.3.1. pályázatok október 16-án meghirdetésre kerültek, további konstrukciók 2008 I. negyedében várhatók
ROP	Innovatív programok támogatása infrastrukturális fejlesztése	Technológia intenzív ágazatok fejlesztése, versenyképességének fokozása.	2400	14 000		

1.9.A vízgazdálkodás fejlesztése

A vízgazdálkodás a természet vízháztartásának a társadalom szükségleteivel való összehangolását jelenti, nagy szerepet kap a kiegyensúlyozott vízháztartás biztosítása, aminek infrastrukturális háttere fejlesztésre szorul hazánkban. A mezőgazdasági infrastruktúra nem követte a megváltozott földtulajdoni és földhasználati viszonyokat. A meliorációs és öntözésfejlesztési beruházások jó része napjainkra elhasználódott.

A Kormány célja az **öntözővíz biztosításához szükséges létesítmények állapotának és kapacitás-kihasználtságának javítása a víz- és energiatakarékos öntözéses gazdálkodás fejlesztése érdekében.** További cél a helyi vízkárelhárítás hatékonyságának, a vízkészletek helyben tartásának és tározási lehetőségének javítása; burkolt mezőgazdasági utak létesítése, melyek többek között a történelmi borvidékek megközelítését szolgálják, valamint a tanyák jobb elérhetőségét teszik lehetővé. Az erdészeti infrastruktúra javítása lehetővé teszi az erdőtalajok erózió elleni védelmét, vízmosáskötések kialakítását, a káros vizek elvezetését, illetve szükség esetén erdei kisvíztározók létesítését. Kiemelt figyelmet fordítunk annak a 31 térségnek az ügyére, ahol leginkább problémát okozott a belvíz az elmúlt években.

A következő hét évben mintegy 59 milliárd Ft-ot költünk infrastruktúra-fejlesztésre.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	A mezőgazdasági és az erdészeti infrastruktúra fejlesztése	Öntözés és melioráció mezőgazdasági üzemi és közösségi létesítményeinek fejlesztése A vízrendezés kollektív beruházásai, vízkárelhárítás, belvízrendezés Az erdészeti infrastruktúra fejlesztése Mezőgazdasági utak fejlesztése Mezőgazdasági üzemek víz- és energiaellátása		59 000	I. tengely 30. cikk	
ÚMVP	A vízgazdálkodási infrastruktúra fejlesztése	A belvíz veszélyeztetette területek megóvása a vízgazdálkodási infrastruktúra kiépítésével, amiben az öntözési infrastruktúra kiépítése, a kiegyensúlyozott vízháztartás biztosítása nagy szerepet kap			I. tengely 30. cikk	
ROP	Környezeti veszélyelhárítás, környezetbiztonság (benne bel- és külterületi vízrendezés, illetve vízvédelmi feladatok megoldása regionális jelentőségű területeken)	A településeket veszélyeztető helyi vízkár és belvizek okozta káresemények kockázatának mérséklése, a további környezeti káresemények megelőzése; a „jó állapot” elérése, fenntartása, hatékony vízgazdálkodás, a belvízi biztonság növelése; a vízkárérzékeny területek csökkentése, a belvízi biztonság növelése	28 550 (teljes)	119 100 (teljes)		
KEOP	1.2.0. Szennyvízelvezetés és - tisztítás	A 2000 LE feletti agglomerációk csatornázási feladatainak, szennyvízkezelésének megoldása	188 630			
	1.3.0. Ívóvízminőség javítása	A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása	56300			
ROP	2000 LE alatti települések szennyvízkezelése	A településeken keletkező szennyvíz kezelésének megoldása az ivóvízbázisok védelme, a magas talajvíz a felszíni vízfolyások, és tavak védelme érdekében.	8 740	45 560		

1.10. A kedvezőtlen adottságú területek támogatása

A kedvezőtlen adottságú területen gazdálkodóknak az agráriumra általában jellemző kihívásokkal hatványozottan kell megbirkóznuk. A Kormány külön forrásokat biztosít számukra annak érdekében, hogy a kedvezőbb adottságú területeken tevékenykedő társaikkal egyenlő feltételek mellett vehessék fel a versenyt – mind itthon, mind külföldön.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
KEOP	2.2.3. Ivóbázis védelem	Kiemelt beavatkozási terület a felszín alatti vizek szennyezésének megakadályozása	2430			
ÚMVP	II. intézkedés-csoport: A környezet és vidék fejlesztése	Hegyvidéken kívüli kedvezőtlen adottságú területek gazdálkodóinak nyújtott kompenzációs kifizetés		6000	II. tengely, 37. cikk (ÚMVP)	meghirdetve
ROP	Hulladéklerakó rekultiváció	Települések szilárd és folyékony földmedrű hulladéklerakóinak, valamint dögkútjainak felszámolása	3 770 (teljes)	29 740 (teljes)		

1.11. Jelentős munkanélküliséggel sújtott községek támogatása és közmunkaprogram

Magyarországon jelenleg 741 olyan társadalmi-, gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott település van, ahol a munkanélküliség is legalább 1,75-szörösen meghaladja az országos átlagot. Ezen kívül még 395 olyan település található az országban, melyek ugyan nem tartoznak az elmaradott települések közé, de a munkanélküliség 1,75-ször nagyobb az országos átlagnál.

Az ilyen települések olyan szűkös erőforrásokkal rendelkeznek, hogy a számukra kínálkozó hazai és uniós források elérhetetlenek maradnak, ennek következtében elmaradottságuk a gazdagabb erőforrásokkal rendelkező településekhez viszonyítva tovább növekedhet. Annak érdekében, hogy ez ne következzen be, az ilyen falvaknak **külső szakmai segítségre van szükségük**. A külső segítséget olyan, erre felkészült szervezetek, intézmények, társaságok alkotta konzorciumok nyújtják majd, melyek a pályázó önkormányzatok vezetése mellett jönnek létre és vesznek részt a foglalkoztatást elősegítő fejlesztésben.

A **Közmunkaprogram** átmeneti foglalkoztatást biztosít a falvak lakosainak. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium téli közmunkaprogramot hirdet álláskeresőknek, amelyben legalább 3000-3500-an vehetnek részt.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2009 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
OFA	Kisfalu program	Az elmaradott településeken élők foglalkoztatását jelentős mértékben javító modell kialakulásának elősegítése	200			meghirdetve
	Közmunkaprogram	Téli közmunkaprogramot indít a Szociális és Munkaügyi Minisztérium álláskeresőknek, amelyben legalább 3000-3500-an vehetnek részt.	2400			meghirdetve

1.12. A részmunkaidős foglalkoztatás támogatása

A **részmunkaidős** foglalkoztatás az egyik legelterjedtebb megoldás a nem-hagyományos foglalkoztatásra, jellemzően 4-6 órás napi munkaidőt jelent. Magyarországon ez a foglalkoztatási forma jelenleg igen csekély hányadot képvisel, pedig fontos és hatékony eszköze egy-egy vállalkozás, szervezet rugalmasabb működése, végső soron versenyképessége javításának. A munkavállalók számára szintén előnyös részmunkaidőben dolgozni: egy kismama például sokkal hamarabb térhet vissza a munkaerőpiacra, mint korábban, anélkül, hogy családi teendőit fel kellene adnia.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Forrás	Státusz
ÚMVP	Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása	A foglalkoztatási formák bővítését szolgáló támogatásokkal növeljük a munkahelyek számát és segítjük a hátrányosabb helyzetben lévő munkavállalók elhelyezkedését (képzések, tájékoztató programok finanszírozása)	III. tengely 58. cikk	2008. II. félév

2. Esélyegyenlőség:

A minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés és az elérhetőség javítása

Az ország térségei és települései közötti fejlettségbeli különbség, a vidékies térségek lemaradása az elmúlt másfél évtizedben a terület- és vidékfejlesztési politika törekvései ellenére növekedett.

Az utóbbi években lényegesen növekedett a vidéki térségekből elvándorlók száma. Az elvándorlók többsége fiatal, melynek következménye a vidéki népesség öregedő korstruktúrája. Ennek a problémának egyetlen lehetséges ellenszere van: a foglalkoztatási lehetőségek bővítése, új tisztességes megélhetést biztosító munkahelyek teremtése mellett az **életminőség javítása**.

„A kistelepülések sok tekintetben (pl. a kulturális szolgáltatások vagy a felsőoktatási lehetőségek szintjén) sohasem fognak tudni versenyre kelni a nagyvárosokkal, ezért valamilyen mértékű elvándorlással e településeknek a jövőben is számolniuk kell. Nem mindenki számára vonzó viszont a városi környezet. Természetesen vannak, akik nem szeretnék otthonukat, falvaikat pusztán egy jobban fizető munkahely vagy egyáltalán a munkához jutás lehetősége miatt elhagyni. A vidékfejlesztés legfőbb célja ezért éppen az, hogy **azoknak, akik vidéki környezetben szeretnék élni életüket, legyen esélyük lakóhelyükön a felemelkedésre**, az emberhez méltó életre, a társadalmi mobilitásra. Önmagán kívül álló okok miatt (pl. munkahelyek hiánya, alacsony jövedelem, szolgáltatások teljes hiánya, rossz állapotban lévő infrastruktúra és lakókörnyezet) senkinek se kelljen otthagynia települését.”³

2.1. Integrált Közösségi Szolgáltató Terek kialakítása, ügyintézés helyben

A vidéki lakosság, a vidék esélyegyenlőségének, felzárkóztatásának kiemelt eszközei az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében kialakítandó **integrált közösségi és szolgáltató terek** (továbbiakban: IKSZT). Az IKSZT hálózat keretet biztosít a közösségek kialakulásához, megerősödéséhez, fejlesztéséhez. Másrészt lehetőségeket teremt arra, hogy a vidéki életet segítő, a vidéken élők életminőségének javításához, a vidéki vállalkozások versenyképességének erősítéséhez, a humán erőforrás kapacitásfejlesztéséhez szükséges **közszolgáltatások elérhetővé váljanak**.

³ Bíró Nagy András: Túl a magyar Ugaron. Demos, 2007

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Integrált Községi Szolgáltató Terek kialakítása, ügyintézés helyben	Új közösségi szolgáltató terek kialakításával elősegítjük a vidéki lakosság hozzáférését az alapvető közszolgáltatásokhoz. Lehetőséget teremtünk és támogatást adunk arra, hogy vállalkozási alapon nyújtsanak közösségi szolgáltatásokat ott, ahol eddig ilyenre nem volt lehetőség		27 541	III. Tengely 56. cikk	2008 I. felében indul
TIOP	Innovatív, integrált térségi szolgáltatások létesítése	Szolgáltató központok létesítése annak érdekében, hogy a problémamegoldás szintere mikrotérségi szintre kerüljön	2000			

2.2. Oktatás

A vidéken élő férfiak és nők képzettsége szignifikánsan alacsonyabb, mint a nagyobb városokban élőké. Ez azt jelenti, hogy a községekben élő 25 évesnél idősebb férfiaknak mindössze 6,8 százaléka, a nőknek csupán 7,2 százaléka rendelkezik az ezredfordulón felsőfokú végzettséggel, míg ugyanezek az arányok városokban 18,7% és 16,7%. A vidéki településeken foglalkoztatottak arányát mérő ráta, férfiak és nők esetében egyaránt, mintegy öt százalék-ponttal alacsonyabb (37% és 27%), mint az országos átlag 2001-ben (41% és 32%), ami a foglalkoztatás nagymértékű visszaesését mutatja mindkét nem tekintetében.

A közép- és felsőfokú oktatási intézmények városokban található; itt a legfőbb feladat a fizikai elérhetőség jelentős javítása a környező településeken élő fiatalok számára. Az óvodai nevelés és alapfokú oktatás tekintetében azonban más a helyzet, e feladatok egy részét helyben kell és érdemes megoldani. Az állam feladata itt az, hogy - az esélyegyenlőség elvének szem előtt tartásával - segítse elő a szolgáltatások egységesen magas színvonalú biztosítását az országban mindenhol.

E feladatok részletesen:

- **Óvodai nevelés:** Minden gyermek számára lehetőséget kell teremteni arra, hogy megfelelő esélyekkel kezdhesse meg iskolai tanulmányait. Ezért minden településen megoldjuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodai elhelyezését, és **2010. augusztusáig minden óvodai igényt teljes körűen ki kell elégíteni.**
- **Általános iskolák:** az iskolák oktatási színvonala kiegyenlítetlen, a kisebb településeken még a fenntartás is gondot okoz, és ez nagymértékben rontja a kis falvakban élő gyerekek későbbi esélyeit. A kormány által elindított **Partneriskola Program** keretében az iskola fenntartási, adminisztratív feladatait ezért egy központi intézménybe vonjuk össze, de minden településen **megmarad az alsó tagozatos oktatás**, amit az állam további támogatásokkal segít.
- A felsőbb osztályba járó diákok **korszerű iskolabuszok** működtetésével egy közeli településen a lehető legmagasabb szintű oktatásban részesülhetnek, így ők is a nagyobb településeken élő társaikkal egyforma eséllyel juthatnak hozzá a versenyképes tudáshoz.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)
TÁMOP	TÁMOP 3.3.1 Oktatási esélyegyenlőség és integráció	A konstrukció közvetlen célja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének biztosítását célzó programok kifejlesztése.	1647	6090
ROP	Oktatásfejlesztés	Az alapfokú nevelési- oktatási intézményekben a magasabb színvonalú oktatás infrastrukturális feltételeinek megteremtése.	27 100	93 700
TIOP	A pedagógiai, módszertani reformot támogató infrastruktúra fejlesztése (Művelet: Intelligens iskola)	Az iskolarendszerű oktatás informatikai fejlesztése.	24 200	40 000

2.3. Egészségügy

Az egészségügy folyamatban lévő átalakításának legfőbb mozgatórugója az esélyegyenlőség biztosítása. Óriási különbségek vannak az egészségügyi szolgáltatások színvonalában az egyes intézmények között, így fordulhat elő, hogy egy daganatos betegséggel kezelt beteg túlélési esélye többszöröse lehet egy jól felszerelt és szakmailag felkészült kórházban a lakóhelyéhez legközelebbi egészségügyi intézménnyel szemben.

Programunk elemei ezért a következők:

- a járóbeteg-szakellátás korszerűsítése
- a házi orvosok szerepének megerősítése és
- az egynapos sebészeti ellátás fejlesztése.

A Kormány szándéka szerint a vény nélkül kapható gyógyszerek **patikákon kívül is elérhetőek lesznek**, emellett lehetővé tesszük úgynevezett **mozgó patikák** üzemeltetését is. Mindez arra szolgál, hogy javítsuk a gyógyszer tárral nem rendelkező kis települések gyógyszerellátottságát.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)
TIOP (KMOP)	Kistérségi járóbeteg-szakellátó központok kialakítása és fejlesztése	Járóbeteg-szakellátó központok kialakítása és fejlesztése, a járóbeteg-szakellátással nem rendelkező kistérségekben.	25 000 (4 000)	25 000 (4 000)
ROP-ok	Alap és járó beteg ellátás fejlesztése	Az egészségügyi intézmények infrastruktúrájának és eszközállományának fejlesztése, a fekvőbeteg ellátás helyett a járó beteg ellátás súlyának növelése	17 000	31 500
	Rehabilitációs, geriátria és ápolási ellátás fejlesztése	A speciális egészségügyi szolgáltatások infrastruktúrájának megteremtése, javítása.	21 000	32 000

2.4. Közlekedés

A kistelepüléseken élők számára is biztosítani szeretnénk a közszolgáltatások minél szélesebb körének gyors elérését (akár kerékpáron is).

A közúthálózat fejlesztése jelentősen növeli az adott település, illetve térség gazdasági versenyképességét, ugyanakkor a vidéki térségek elérhetősége jelentősen hozzájárulhat turisztikai vonzerejük növekedéséhez is. A következő két évben mindegy 600 milliárd Ft-ot költünk út- és közlekedésfejlesztésre.

A közlekedésfejlesztési program elemei:

2.4.1. Közútfejlesztés

A vidéken élők jelentős része nagyvárosokban dolgozik, így számukra is fontos, hogy e városok elérhetőségét növelni tudjuk. Emellett az alacsonyabb rendű utak fejlesztését is kiemelten fontosnak tartjuk, mert ez biztosíthatja egy-egy térség turisztikai értékeinek kihasználását és a helyiek közszolgáltatásokhoz (oktatás, egészségügy, közigazgatás) való jobb hozzáférését.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)
KÖZOP (KMOP)	Közút-hálózat fejlesztése	Cél, hogy a megyei jogú városokat 30 ill., 60 percen belül elérő munkaképes korú lakosság száma jelentősen növekedjen	83 500 (30 775)	207 000 (43 438)
ROP-ok	4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	Térségi elérhetőség javítása, a gazdasági súllyal rendelkező települések és a turisztikai potenciállal rendelkező területek elérhetőségének javítására.	57 200	122 000

2.4.2. Kerékpárutak

A kerékpár a vidéki életforma meghatározó eleme: kis távolságon gyors, olcsó és környezetbarát közlekedést tesz lehetővé, ezért a kerékpárút-hálózat fejlesztése nagyban hozzájárul a helyiek életminőségének javításához. Emellett egy-egy térség turisztikai vonzerejét is jelentősen növeli a fejlett bicikli-infrastruktúra (kerékpárutak, biciklitárolók – és kölcsönzők).

2007-2013 között eddig példátlan mértékű, összesen mintegy 56 Milliárd Ft forrás jut a kerékpárutak ill. -sávok tervezésére/építésére az ez évben megindított „**Kerékpáros Magyarország Program**” keretében. A központi (KözOP; Útpénztár) és regionális (ROP) pályázati rendszerben a kerékpáros infrastruktúrára, közlekedésre, kerékpáros turizmusra, sport és rekreációs célokra felhasználható forrásokból körülbelül **2000 km-rel bővíthet a hálózat**, részben központi, részben a ROP keretében régiós, részben a KözOP keretében a burkolat-megerősítéssel párhuzamosan.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)
ROP				28 000
KÖZOP	Kerékpárút-hálózat fejlesztése	A fenntartható közlekedés fejlesztése.	6000	14 000
Útpénztár	Kerékpárút-hálózat fejlesztése			14 000

2.5. A tudásalapú vidék megteremtése, az információáramlás és a pályázati ügyintézés megkönnyítése

Ahhoz, hogy a magyar vidék versenyképes legyen, elengedhetetlen az informatikai-infrastruktúra fejlesztése, az információáramlás felgyorsítása, valamint a képzési feltételek javítása. A Kormány a tudásalapú vidék megteremtésének az érdekében elindítja a GazdaNet programot, képzéseket, tanfolyamokat szervez, valamint a program keretében segítséget nyújt helyi stratégiák és tervek kidolgozásához.

2.5.1. Egységes vidékfejlesztési tanácsadási hálózat

Befejeződik az új vidékfejlesztési intézményrendszer kialakítása, szakmai tanácsadással segítjük a gazdákat.

2.5.2. Egyablakos ügyintézés

A fentiek mellett a helyi tervezéshez kapcsolódó pályázatok ügyintézésének megkönnyítésére bevezetjük az ún. „egyablakos ügyintézés” rendszerét. A helyi közösségek, pályázók számára nyújtott segítségnyújtásban, információ biztosításában, a helyi tervezésben, és az ügyintézés megkönnyítésében fontos szerepe lesz a helyi vidékfejlesztési irodáknak, melyek a magyar vidékfejlesztés aktív részesei, a 2007-2013 között kialakítandó Nemzeti Vidéki Hálózat fontos szereplői lesznek.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom (alintézkedés neve)	Keretösszeg 2007- 2008 (millió Ft)	Keretösszeg 2007-2013 (millió Ft)*	Státusz
ÚMVP	III. tengely 59. cikk: Készségek elsajátítása, ösztönzés és végrehajtás	„Egyablakos ügyintézés”: A vidékfejlesztési pályázatoknál megvalósítjuk az „egyablakos” ügyintézését, hogy ne kelljen hivatalról hivatalra járni a papírokkal	Az ÚMVP a 2007-2013 közötti időszakra állapított meg keretösszeget. Az éves intézkedésenkénti bontás későbbi döntés függvénye.	10 844	2007. IV. negyedév

2.5.3. Az internetes ellátottság javítása, GazdaNET program

Magyarországon mindössze néhány száz olyan település van, amelynek területén üzleti szempontból is érdemes szélessávú internet-hálózatot kiépíteni. Ha csak az üzleti alapon szerveződő beruházások valósulnának meg, az ország kistelepülései végzetesen leszakadnának az internet által nyújtott, a korábbi évtizedekhez képest példátlan mértékű információhoz és tudáshoz való hozzáférés tekintetében. Az internetes ellátottság növelésének központi támogatása mellett speciális programot indítunk a vidéki gazdálkodók számára korszerű informatikai és versenyképes szaktudás megszerzésére; emellett támogatjuk informatikai eszközbeszerzéseiket is (GazdaNET-program).

A következő hét évben mintegy 5 milliárd Ft-ot költünk a Gazdanet programra, melynek keretében reményeink szerint mintegy **50 000 gazdaság** jut korszerű tudáshoz és növeli az információhoz való hozzáférését.

Szélessávú internetes hálózat kiépítése: a GOP 3.1.1 Hálózati infrastruktúra létrehozása pályázat célja a szélessávú távközlési infrastruktúra kiépítésének és szolgáltatás beindításának támogatása technológia semleges alapon Magyarország szélessávú infrastruktúra ellátottság szempontjából hátrányos, üzletileg kevésbé vonzó kistérségeiben, ahol eddig üzleti alapon a beruházás megtérülésének kockázatai miatt nem indult meg a hálózat fejlesztése.

A program első szakasza (2007-2008) az ún. „fehér foltok” (vagyis legalább 512/128 kbps szélessávú hálózattal egyáltalán nem rendelkező települések) fejlesztésére koncentrál.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás
ÚMVP	GazdaNET program	Az informatikai infrastruktúra fejlesztése révén segítjük az agrárium és a vidék szereplőinek jobb tájékoztatását és tájékozódását az ügyintézés és pályázatok terén		5000	I. Tengely 26. cikk
GOP 311	Hálózati infrastruktúra létrehozása	A szélessávú távközlési infrastruktúra kiépítésének és szolgáltatás beindításának támogatása Magyarország hátrányos helyzetű, üzletileg kevésbé vonzó kistérségeiben	16 800	24 110	GOP 3. prioritás
KMOP 141			170	n.a.	KMOP 1. prioritás

2.5.4. Szakmai képzések, nyelvi és számítástechnikai tanfolyamok

A program célja a vidéki területeken élők tájékozottságának, szakmai ismereteinek bővítése, nyelvtudásának és informatikai ismereteinek javítása, a vidéki gazdaság változatosságának támogatása érdekében. A mezőgazdasági és nem mezőgazdasági vállalkozások, termelők, erdőgazdálkodók részére nyújtott szakmai képzések, tanfolyamok, gyakorlati bemutatóval egybekötött tájékoztató programok és ügyfélszolgálati tájékoztatás hozzájárul a kereseti és foglalkoztatottsági helyzet javításához, összeteljesítményük növeléséhez, valamint a vidéki élet minőségének emeléséhez. A következő hét évben – csak az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programból - mintegy 36 milliárd Ft-ot költünk szakképzésére és tájékoztatására.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Szakmai képzések és tájékoztatás	A vidék gazdasági szereplőinek képzése révén növeljük a források felhasználásának hatékonyságát, a vállalkozások versenyképességét		36 084	I. Tengely 21. cikk III. tengely 58. cikk	2008. II. félév
ROP-ok	Vállalkozások fejlesztése tanácsadással	A hatékonyságot és alkalmazkodóképességet erősítő üzleti tanácsadás támogatása a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében	5000	16 000		
TÁMOP	Munkaerőpiaci kulcskompetenciák fejlesztése	Világnyelv: idegennyelv-tudás fejlesztése - Világháló: felhasználói szintű informatikai ismeretek megszerzése, elsősorban az internet használatához szükséges készségek elsajátítása - A vállalkozók világa: gazdasági ismeretek, a vállalkozás indításához és működtetéséhez kapcsolódó ismeretek	12 883			

2.5.5. Segítség a helyi stratégiák, tervek kidolgozásához

A Kormány az Új Magyar Falu Programmal csak eszközt, keretet biztosít a falvak, kistelepülések céljainak megvalósításához. Ahhoz azonban, hogy a rendelkezésre álló forrásokat hatékonyan tudják a helyi közösségek felhasználni, jól átgondolt tervek, településfejlesztési stratégiára van szükség. A jó tervek elkészítése ugyanakkor magas szintű szakmai-módszertani felkészültséget és állandó koordinációt igényel. A Kormány külön forrást biztosít a helyi stratégiák, tervek szakmai tanácsadásához.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Forrás	Státusz
ÚMVP	Segítség a helyi stratégiák, tervek kidolgozásához	A vidéki közösségek tagjai tudják a legjobban, mire van szükségük, ezért támogatjuk őket nemcsak a saját jövőképük kialakításában, de abban is, hogy tervüket minél nagyobb eséllyel tudják elérni megtérítésére	III. Tengely 59. cikk	Kérelem benyújtása megtörtént 2007. 09.01-30. között

2.6. A falu- és tanyagondnoki hálózat fejlesztése

A tanyavilág fenntartása az ország kulturális örökségének megőrzése szempontjából fontos. Az ilyen térségekben a legnagyobb veszélyt az elvándorlás jelenti, mely problémát csak összetett intézkedések segítségével lehet megoldani. A falu- és tanyagondnoki hálózat kiépítésével növelhető a mobilitás, valamint a szolgáltatásokhoz könnyebben hozzáférhetnek az ilyen térségekben élők. A falu- és tanyagondnoki szolgálatok száma jelenleg 978. Összesen 520 olyan település van, melyen még kialakítható szolgáltatás, ez közel 170.000 ember ellátását érintené. A gondnoki szolgálatok főként olyan aprófalvak számára fontosak, ahol előregedő a lakosság, szegényes az infrastruktúra és a szolgáltatási rendszer, valamint hiányosak a közlekedési feltételek. A falugondnok segítséget, információt nyújt a helybelieknek, közreműködik az önkormányzat napi munkájában, gyakran pedig tevékenyen részt vesz a település kulturális, közösségi életében is

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	A falu- és tanyagondnoki hálózat fejlesztése	A falu- és tanyagondnoki hálózat támogatásával javítjuk a kistelepülések és a tanyás térségek szolgáltatásokhoz való hozzáférését, a lakosság mobilitását	2 500	III. Tengely 56. cikk	2007 IV. negyedévében indul

2.7. Az ingázók támogatása

Vidéken, a szűk helyi munkalehetőségek következtében, a községekben csak a foglalkoztatottak 39%-a kaphat helyben munkát, míg a **napi ingázók aránya 61%**, szemben a városokkal, ahol fordított az arány, és a foglalkoztatottak 81%-a helyben dolgozik. Az elővárosi vasúthálózat fejlesztésével, a menetrendek újragondolásával, a tömegközlekedési szolgáltatók támogatásával az ingázóknak könnyebbé és gyorsabbá válik a napi munkába járás.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Státusz
KÖZOP	Városi és elővárosi közösségi közlekedés fejlesztése	Cél, hogy a fejlesztések által jobb közlekedési lehetőségekkel kiszolgált lakosság száma jelentősen növekedjen	126 026*	349 785*	
ROP-ok	Közösségi közlekedés infrastrukturális fejlesztése	A korszerű és színvonalas közösségi közlekedés biztosításához szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése.	6000	35 000	

* A városi kötőtpályás közlekedési projektekkel együttesen.

2.8. Hátrányos helyzetű települések és kistérségek támogatása

Hátrányos helyzetűek azok a kistérségek, amelyek komplex mutatója kisebb, mint az ország összes kistérsége komplex mutatójának átlaga. A most elfogadott besorolás szerint **94 ilyen kistérség van. A leghátrányosabb helyzetű kistérségek** a hátrányos helyzetű kistérségek közül azok, amelyek a legalacsonyabb komplex mutatóval rendelkeznek és lakónépességük nem haladja meg az ország lakónépességének 15%-át. A most elfogadott besorolás szerint **47 ilyen kistérség van**

Azon **leghátrányosabb helyzetű kistérségek**, amelyek a legalacsonyabb komplex mutatóval rendelkeznek és amelyek lakónépessége nem haladja meg az ország lakónépességének 10%-át, speciális bánásmódban részesülnek. Felzárkóztatásuk érdekében, alapvetően európai uniós forrásokra építve, komplex programot dolgozunk ki. A most elfogadott besorolás szerint **33 ilyen kistérség van**. E kistérségek kiemelt támogatására vonatkozóan a kormány – az Új Magyarország Fejlesztési Terv részeként - kidolgozta a „**Nem mondunk le senkiről**” zászlóshajó programot.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program szintén hozzájárul a hátrányos helyzetű területek felzárkóztatásához, 15 intézkedésében biztosít preferenciális elbánást a hátrányos helyzetű térségekből beérkező pályázatoknak. Ezek közül - a **magasabb támogatási intenzitás** mellett - kiemelendő a helyi tervezésben való kiemelt szerep, az **ingyenes szakképzések**, a LEADER/HVK terveknek és az adott intézkedés alapkritériumainak való megfelelés esetén **automatikusan odaítélendő magasabb pontszámok** az értékelés során. Az ÚMVP-ből összesen 73,6 milliárd forint támogatás áramlik a hátrányos helyzetű térségekbe a következő 7 év folyamán.

2.9. Települések közti együttműködés erősítése

A LEADER program az Európai Unió vidékfejlesztési programja. A program keretében a vidéki térségekben a helyi önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozók együttesen úgynevezett vidékfejlesztési akciócsoportokat hoznak létre, amelynek maguk jelölik ki térségük fejlődésének irányvonalát. A települések közötti együttműködés erősítésével az egyes települések csoportosan tudnak kidolgozni stratégiákat, fejlesztés koncepciókat.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Státusz
ÚMVP	Területközi és nemzetközi térségek közötti együttműködés	A közösségfejlesztés fő szintje a partnerségi alapon szerveződő településcsoport a LEADER program keretein belül	6 808	2008. II. félévében indul

3. A vidéki életminőség javítása

A települések alpinfrastruktúra ellátottsága sokat javult az elmúlt években; a vidéki településekben a gázzal fűtött lakások száma 2000-ben 933.867 db, míg 2006-ban 1.146.432 db (110%), a közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma jelentősen bővült, a 2000. évi 339.200 db-ról 2006-ban 743.097 db-ra (219%). Azonban az életminőség-javító intézkedések infrastrukturális hatását gyakran mérsékli az, hogy kevesen tudják megfizetni a szolgáltatás árát.

A Kormány számára fontos, hogy az ország vidéki településein az életminőség a szolgáltatásokkal való ellátottság tekintetében is a városias települések szintjéhez közelítsen. Ilyen módon szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy a nyugodt, egészséges lakókörnyezet és a gazdag kulturális értékek mellett minden vidéki lakos számára elérhetőek legyenek a településüket még inkább otthonossá tevő létesítmények és szolgáltatások. A következő két évben a regionális operatív programokból 13 milliárd Ft-ot, míg a következő 7 évben az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programból 108 milliárd Ft-ot költünk a vidéki települések otthonosabbá tételére.

A kiírásra kerülő pályázatok révén a településeknek lehetőségük nyílik arra, hogy például fedett buszmegállókat alakítsanak ki, pormentessé tegyék útjaikat, pótolják a hiányzó utcanévtáblákat, játszótereket, sport- és szabadidőközpontokat építsenek vagy gondoskodjanak településük parlagfű-mentesítéséről.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Státusz
ROP-ok	Belterületi utak fejlesztése	Településrészek közötti közúti közlekedés javítása	7000	26 000	
ROP-ok	Közösségi közlekedés infrastrukturális fejlesztése	A korszerű és színvonalas közösségi közlekedés biztosításához szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése.	6000	35 000	
ÚMVP	LEADER, Falumegújítás és - fejlesztés	Szabadidős létesítmények létesítése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A LEADER keretében a LEADER helyi közösségek döntésének függvénye. ▪ III. tengelyhez tartozó intézkedés esetében az ÚMVP a 2007-2013 közötti időszakra állapított meg keretösszeget. Az éves intézkedésenkénti bontás későbbi döntés függvénye. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 51 066 (LEADER) <ul style="list-style-type: none"> ▪ 21 614 (Falumegújítás és fejlesztés) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Leader (2008. III. név.) ▪ Falumegújítás és fejlesztés (2008. II. név.) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER, Gazdaság és a vidéki lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások	Zárt biciklitárolók kialakítása a településközpontokban	Lásd fentebb.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 51066 (Leader) <ul style="list-style-type: none"> ▪ 30 601 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Leader (2008. III. név.) ▪ Alapszolgáltatások (2008. II. név.) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	III. tengely 52. cikk Falumegújítás és - fejlesztés	Játszóter kialakítása gyermekek számára	Lásd fentebb.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 21 614 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Falumegújítás és fejlesztés (2008. II. név.) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER, Gazdaság és a vidéki lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások	Gyermekmegőrzők létesítése	Lásd fentebb.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 51066 (Leader) <ul style="list-style-type: none"> ▪ 30 601 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Leader (2008. III. név.) ▪ Alapszolgáltatások (2008. I. név.) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER, Falumegújítás és - fejlesztés	Hulladékgyűjtők telepítése	Lásd fentebb.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 51066 (Leader) <ul style="list-style-type: none"> ▪ 21 614 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Leader (2008. III. név.) Falumegújítás és fejlesztés (2008. II. név.) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban

ÚMVP	LEADER, Falumegújítás és – fejlesztés	Parlagfű-irtás eszköztámogatása	Lásd fentebb.	51066 (Leader) 21 614 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	▪ Leader (2008. III. név.) Falumegújítás és fejlesztés (2008. II. név.)
ÚMVP	LEADER, Falumegújítás és – fejlesztés	Utcanév táblák kihelyezése	Lásd fentebb.	▪ 51066 (Leader) ▪ 21 614 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	▪ Leader (2008. III. név.) Falumegújítás és fejlesztés (2008. II. név.) a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER III. Tengely: Falumegújítás és fejlesztés	Fedett buszmegálló kialakítása	Lásd fentebb.	▪ 51066 (Leader) ▪ 21614 (Falumegújítás és fejlesztés) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	▪ Leader (2008. III. név.) Falumegújítás és fejlesztés (2008. II. név.) a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER III. Tengely: Falumegújítás és fejlesztés	Helyi piacok kialakítása, felújítása, a kistermelők helyi értékesítési lehetőségeinek bővítése	Lásd fentebb.	▪ 51066 (Leader) ▪ 21614 (Falumegújítás és fejlesztés) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	▪ Leader (2008. III. név.) Falumegújítás és fejlesztés (2008. II. név.) a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	III. Tengely 56. cikk: Alapszolgáltatások a gazdaság és a vidéki lakosság részére	Állatmenhelyek létesítése	Lásd fentebb.	▪ 30601 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	▪ Alapszolgáltatások (2008. II. név.) a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER	Települési, kistérségi folyóiratok támogatása	Lásd fentebb.	▪ 51066 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	Leader (2008. III. név.) a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER	Helyi rádió, TV támogatása	Lásd fentebb.	▪ 51066 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	Leader (2008. III. név.) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER	Települési honlapok létrehozása	Lásd fentebb.	▪ 51066 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	Leader (2008. III. név.) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban
ÚMVP	LEADER	Testvértelepülési kapcsolatok kialakítása	Lásd fentebb.	▪ 6808 – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban	Leader (2008. III. név.) – a Vidékfejlesztési Közösségek programjaiban

4. Harmóniában a természettel

A vidéki élet legfontosabb értéke a természet közelsége: ezért kiemelten fontos, hogy gondosan és felelősen bánjunk környezetünkkel, táji örökségünkkel, legyen szó akár mezőgazdasági termelésről, akár a települések fenntartásáról. Az országos jelentőségű védett területek kiterjedése 839 019 hektár (az ország területének 9,2%-a). Olyan tevékenységek és termelési módok támogatását tűztük ezért célul, amelyek elterjedésével megóvhatjuk a természeti értékeket, és hosszú távon is fenntarthatjuk a természet és ember közötti harmóniát.

4.1. Erdőtelepítés, erdők karbantartása, környezetkímélő erdőgazdálkodás

A hagyományos erdőgazdálkodás úgy volt képes gondoskodni a közösségek gazdasági igényeinek kielégítéséről (épületfa, tűzifa biztosítása, élőhely az állatok számára), hogy egyúttal megőrizte az erdők egészségét, regenerálódását. A 19. századtól kezdve, ahogyan a hagyományos erdőgazdálkodást a természeti erőforrások kizsákmányolása váltotta fel, az egyensúly megbomlott. A Kormány programjának célja az **egyensúly helyreállítása** meglévő hazai erdők védelmével és új erdők telepítésével, az elkövetkezendő 7 évben a 100 milliárd Ft-ot is meghaladó támogatási lehetőségeken keresztül.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Erdőtelepítés mezőgazdasági és nem mezőgazdasági területeken	Évente 10.000 hektár új erdő telepítésére kerül sor. Erdősítés (68 000 ha), új erdőgazdálkodási rendszerek kialakítása	*	65 000	II. tengely 43. cikk, 44. cikk 45. cikk	43. cikk meghirdetve
ÚMVP	Környezetkímélő erdőgazdálkodás, meglévő erdők karbantartása	A meglévő erdők karbantartására, jóléti hasznosítására természeti károk utáni potenciál-helyreállítására több támogatási konstrukció indul. Az erdőgazdálkodásban nagyobb szerepet szánunk a környezetkímélő gazdálkodási módszereknek. (Érintett területek összesen 294.000 ha)	*	36 300	II. tengely 47. cikk, 48. cikk 49. cikk	47., 48. cikk - A jogszabályok egyeztetés alatt, az első kérelmet várhatóan 2008-tól lehet benyújtani.

* Az intézkedések esetében nem került évenkénti lebontásra a rendelkezésre álló forráskeret.

4.2. Természetbarát művelés az ország művelésbe bevont területének harmadán

A nagyüzemi, konvencionális mezőgazdaság terjedése veszélyezteti a természetes élőhelyeket és az ott élő fajokat. A mezőgazdaság és a természetes környezet összhangjának újbóli megteremtése, a fenntartható mezőgazdálkodás megteremtése, és a természeti értékkel rendelkező területek megóvása széleskörű együttműködést igényel. Ehhez járulnak hozzá programjaink, amelyek a természetbarát művelés nagyléptékű kiterjesztését célozzák.

	Konstrukció Neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Természetbarát művelés az ország művelésbe vont területének közel harmadán	A környezettudatos gazdálkodás elősegítése a kedvezőtlen adottságú területeken gazdálkodóknak nyújtott kompenzációs kifizetés által.	*	6 000	II. tengely 37. cikk	A támogatás nyitva áll
		A kijelölt Natura 2000 gyepterületek természeti állapotának megőrzése a területen gazdálkodóknak nyújtott kompenzációs kifizetéssel	*	12 500	II. tengely, 38. cikk	A jogszabályok kihirdetés előtt, első igénylés 2008 II. negyedében

		Az agrár-környezetgazdálkodási programok megújulva folytatódnak, melyek eredményeként az ország művelésbe vont területének jelentős része természetbarát művelés alá kerül.	*	287 000	II. tengely, 39. cikk	Egyes célprogramok 2008-ban indulnak, első igénylés 2009 II. negyedévében
KEOP (KMOP)	Élőhely-megőrző mező- és erdőgazdálkodás infrastrukturális fejlesztése	A mezőgazdasági területek biológiai sokféleségének növelése a legeltetéses gyepgazdálkodáshoz kötődő beruházások támogatásával	1900 (1 250)			

4.3. Natura 2000 fenntartási/fejlesztési tervek a természeti értékek környezetközpontú hasznosítására

A Natura 2000 egy európai hálózat, amely olyan természeti értékkel rendelkező, védett területekből áll, amelyeken ritka vagy veszélyeztetett állat- és növényfajok élnek. A program az EU 1992-es ún. Élőhely Irányelvéhez kötődik, melynek célja az értékes természeti erőforrások védelme és megőrzése a XXI. század során. A védett területeken és környékükön élő, dolgozó emberek közreműködése elsőrendű fontosságú e célok eléréséhez, a Kormány konstrukciói ehhez nyújtanak támogatást.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Natura 2000 fenntartási/fejlesztési tervek a természeti értékek kímélő hasznosítására	Az ország magas természeti értékekkel rendelkező területeinek természetvédelmi szempontú hasznosítása érdekében dolgozzuk ki a Natura 2000 fenntartási/fejlesztési terveket (200 db)	*	500	III. tengely, 57. cikk a) pont	A jogszabály egyeztetés alatt áll 2008 tavaszán kerül meghirdetésre
KEOP (KMOP)	Élőhely-védelem- és helyreállítás	A védett természeti területek és Natura 2000 területek állapotának megőrzése, javítása.	8300 (2 610)			

5. Kulturális örökségünk védelme, hagyományőrzés

Hazánk vidéki térségeinek jelentős része gazdag kulturális értékekben, hagyományokban és igen sokszínű kulturális és épített örökséggel rendelkezik. Az építészeti értékek állagmegóvását, felújítását gyakran nehezítik rendezetlen tulajdonviszonyok és a forráshiány. A különböző kategóriájú műemlékek 56%-a (5.815 db) található vidéki térségekben, ugyanakkor a veszélyeztetett műemlékek 83%-a (2.377 db) szintén vidéki térségekben található. A kormány újabb forrásokból kívánja segíteni a helyi kulturális örökség megőrzését. Az elkövetkező években az ország minden szegletében, települések ezerein indulnak meg beruházások, hogy a helyi közösségek megőrizhessék hagyományaikat és múltjuk értékeit, mert ez a falvak megmaradásának és megerősödésének záloga.

5.1. A falusi turizmus támogatása

A vidéki turizmus támogatása révén a helyi sajátosságokra építve teremthetők új munkahelyek. A falusi turizmusban a férőhelyek száma 2000-hez viszonyítva 2005-re 32,7%-kal nőtt (44.453 db férőhely), jelentősen növekedett a vendégéjszakák száma is (2000-ben 518.488 db, 2005-ben 567.880 db). A vidéki települések csaknem egyharmada (1.034 db) rendelkezik falusi szálláshellyel, amelyek minősége igen változó. A tematikus turisztikai ágazatok (borturizmus, lovasturizmus, horgászturizmus, vadászturizmus) fejlesztésével egymásra épülő fejlesztések valósíthatók meg. Minőségi magán szálláshelyek és ifjúsági szálláshelyek kialakításának támogatásával növeljük a turisztikai kapacitásokat). A kormány döntött arról is, hogy a közel **7200 falusi turizmussal foglalkozó szolgáltatót támogatja. A jövőben a kézműves termékek értékesítése, vagy a népművészeti hagyományok bemutatása kiegészítő jövedelemszerzőként is végezhető lesz.** Az adómentesség a szállásadás mellett mostantól ezekre a szolgáltatásokra is kiterjed 400 000 forint értékhatárig. További könnyítésként 2007 június 1-jétől a **falusi turisztikai tevékenységet folytatók mentesülnek az üzletnyitási kötelezettség alól.** A Kormány a turisztikai fejlesztésekre 175.327 millió Ft-ot különített el a 2007-2013 közötti időszakra.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Státusz
ÚMVP	III. intézkedéscsoport: A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása	Vidéki turizmus fejlesztése, ezáltal munkahelyek teremtése		22 327	2008. I. fél évében indul
ROP-ok	Turisztikai desztináció menedzsment	Önkormányzatok, vállalkozások, szakmai szervezetek együttműködésének támogatása a turizmusból származó hatások optimalizálásának érdekében.	2000	8000	

ROP-ok	Turisztikai attrakciók fejlesztése	Egészségturizmus, kulturális, borturizmus fejlesztése, támogatása. A cél, hogy a vendégek költsenek többet a fejlesztett területeken	29 200	114 000	
	Szálláshely	Minőségi szolgáltatásokat nyújtó kereskedelmi szálláshelyek támogatása, kihasználtságuk javítása	13 200	31 000	

5.2. Helyi termékfeldolgozás- és értékesítés

A helyi élelmiszergazdálkodás hozzájárul a környezet megóvásához, az egészséges táplálkozás terjesztéséhez, a hagyományos magyar termékek megismeréséhez, piacra jutásuk elősegítéséhez. Munkahelyeket és jövedelmet teremt a vidéki térség településeiben, valamint segít megőrizni a helyi kultúra jellegzetességeit. A Program ezen előnyöknek az összekapcsolására összpontosít.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Helyi termékfeldolgozás és értékesítés	Az agrár-vállalkozások tevékenységi körét bővítjük a helyi termékfeldolgozás, -értékesítés és a falusi turizmus fejlesztésével. A helyben előállított termékek értékesítését teszi lehetővé a falusi vendégasztalok kialakításának támogatása.	22 327	III. tengely, 53. cikk, 55. cikk	2008. I. félévében indul

5.3. A helyi közösségek megerősítése

A helyi közösségek megőrzésénél nélkülözhetetlen az alapszolgáltatások elérhetőségének javítása, szolgáltató terek kialakítása (lásd Integrált Községi Szolgáltató Terek kialakítása, 2.1), ezáltal a vidéki térségek népességmegtartó erejének és az életminőségnek a javítása a folyamatos fenntarthatóság mellett.

Több éves előkészítés eredményeként mára sok helyi kezdeményezés alakult ki, amely a helyi közösségek fokozódó aktivitását jelzi. Az AVOP LEADER+ intézkedésére 186 helyi kezdeményezés adta be a pályázatát. A jelenleg futó LEADER+ intézkedés helyi akciócsoportjai által érintett népesség 1.529.989 fő.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2008 (millió FT)	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Helyi közösségek megerősítése	A helyi kulturális örökségmegőrzés és a helyi közösségek építésének háttérbázisát adó szolgáltató terek, valamint a helyi identitásra alapozott rendezvények támogatása		23 622	III. tengely, 56. cikk, 55. cikk	2008. I. félévében indul
ÚMVP	III. intézkedéscsoport: A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások kialakítása	Vidéki alapszolgáltatások bővítése, integrált közösségi és szolgáltató terek kialakítása, falu- és tanyagondnoki hálózat infrastruktúrájának fejlesztése		27 541	III. tengely, 56. cikk	2008. I. félévében indul
ROP-ok	Kistelepülések fejlesztése	Kisvárosok, községek központi területeinek fejlesztése	7873	23 939		
TIOP	Innovatív, integrált térségi szolgáltatások létesítése	Szolgáltató központok létesítése annak érdekében, hogy a problémamegoldás színtere mikrotérségi szintre kerüljön	2000	TIOP		

5.4. Tájházak kialakítása, templomfelújítás, Közkincs Program

A Közkincs Program az Oktatási és Kulturális Minisztérium kulturális vidékfejlesztési programja, melynek legfontosabb feladatai közé tartozik a területi kulturális egyenlőtlenségek csökkentése, a kulturális fejlesztések beépítése a kistérségi, megyei és regionális területfejlesztési tanácsok terveibe. A program által optimalizálni kívánjuk a kulturális beruházásokat a szakmai- és ágazatközi együttműködések erősítésével. Olyan fejlesztések indulnak el, amelyek segítik az adott térség kulturális hagyományainak, szellemi és természeti kincseinek, épített örökségeinek feltárását, gondozását hazai, nemzetközi meg- és elismertetését. A program során kiemelt figyelmet fordít a Minisztérium a fiatalok megszólítására, aktivizálására.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program emellett szintén biztosít forrást a vidéki települések építészeti örökségének, védelem alatt álló épületeik megóvásához.

	Konstrukció neve	Rövid tartalom	Keretösszeg 2007-2013 (millió FT)	Forrás	Státusz
ÚMVP	Tájházak kialakítása	Tájházak kialakításának támogatása a kulturális örökség megőrzése érdekében	26 696	III. tengely, 52. cikk, 57. cikk	2008. I. félévében indul
ÚMVP	Templomfelújítás	A településkép megújításának részeként támogatjuk a templomok külső felújítását	13 373	III. tengely, 52. cikk	2008. I. félévében indul